

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Soru Cevap

Sudan'daki Protestolar, Lehte ve Aleyhte Olanlar!

Soru:

Sudan'da patlak veren protestolar, iki aydan daha fazla bir süredir devam ediyor. Protestolar, ekonomik koşulların kötüleşmesi sonucunda spontane olarak mı gelişti? Yoksa Sudan'daki protestoların nedeni, ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı John Sullivan'ın Kasım 2017'de Hartum'a yaptığı ziyaret sonrası Hartum-Washington ilişkilerinde yaşanan gerginlik mi? Sudanlılarla yaptığı görüşmelerde John Sullivan'ın, 2020 seçimlerinde El Beşir'in yeniden aday olmaması konusunu gündeme getirdiği öne sürülüyor. Bu yüzden El Beşir'in gerildiği, Amerika'yı kızdırmak için Rusya'ya gittiği, Sudan'da askeri üs kurulması konusunda Rusya ile anlaşığı iddia ediliyor... Bu, Amerika'nın El Beşir'i değiştirmeye karar verdiği, bu nedenle Sudan'ı ekonomik dar boğaza sürüklediği, ajanlarını özellikle Suudi Arabistan'ı Sudan'a yardım etmekten alıkoyduğu anlamına mı geliyor? Sonra Sadık El Mehdi'nin protesto gösterilerini desteklemesi nasıl yorumlanmalı? Bu, İngilizlerin protestolarda parmağı olduğu anlamına gelir mi? Sorunun uzunluğundan ötürü özür dilerim... Allah mükâfatınızı artırsın.

Cevap:

Cevabın açıklığa kavuşması için aşağıdaki hususlara bir göz atmak gerekiyor:

1- Evet, Dışişleri Bakan Yardımcısı John Sullivan, 16 Kasım 2017'de Sudan'a bir ziyaret gerçekleştirdi. Sullivan, Dışişleri ve Maliye Bakanları, Genelkurmay Başkanı, İçişleri Bakanlığı temsilcileri, Ulusal Güvenlik ve İstihbarat Servisi, Amerika'daki Sudan Büyükelçiliği Maslahatgüzarı ile görüştü. Ayrıca çok sayıda dini liderle kapalı oturumda bir araya geldi. Ardından Kuran-ı Kerim Üniversitesi'nin Şehit Salonu'nda ABD'nin Sudan'a yönelik politikası hakkında bir konuşma yaptı. "Sudan Times sitesine göre ABD'li yetkili, Sudan hükümetinden, başta mürtede verilen ölüm cezası olmak üzere bazı yasaların gözden geçirilmesini, değiştirilmesini ya da iptal edilmesini istedi. Ayrıca polis kolluk kuvvetlerinin görüşüne göre açık saçık giysiler giydiklerinde kadınları kırbaç cezasına çarptıran Kamu Düzeni Yasası'ndaki kıyafet kurallarının kaldırılması çağrısında bulundu. Yeni Sudan anayasası hazırlarken herkesin dini özgürlüğünün korunması gerektiği çağrısı yaptı..." [18.11.2017 Sudan Tribune]

2- Doğru, bazı sızıntılara göre Sullivan, El Beşir'den 2020 seçimlerinde aday olmamasını istedi. El Beşir, bunu kabul etmeyince ilişkilerde gerginlik yaşandı... Ancak bu uzak bir ihtimal, çünkü El Beşir, efendisi Amerika'nın talimatlarına karşı gelemez. Amerika isterse ancak aday olabilir... Diyelim ki Amerika'nın talimatlarına karşı geldi ve 2020 seçimlerinde yeniden aday olmaya ve iktidarda kalmaya karar verdi, bu durumda Amerika, 30 Haziran 1989 darbesinde olduğu gibi onu devirmek için darbe yapabilirdi... Sosyal medyada ABD'li yetkilinin, El Beşir'den 2020 seçimlerinde aday olmaması yönünde talepte bulunduğu haberleri dolaşınca, Sudan Dışişleri Bakanı İbrahim Ghandur yaptığı açıklamada haberlerin asılsız olduğunu söyledi. Ghandur, "ABD, Sudan'ı terörü destekleyen ülkeler listesinden çıkarma karşılığında 2020'de yapılacak seçimlerde Sudan Devlet Başkanı Ömer El Beşir'in yeniden aday olmaması gibi bir şart koşmadı... Hartum ziyareti sırasında ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı John Sullivan ile insan hakları ve dini özgürlükler konusunu ele aldık." şeklinde konuştu. [14.11.2017 El Kuds el Arabi] Ziyaret, gerginlik değil, bir ahengin göstergesidir. Zira bu ziyaret sırasında Sullivan, tezahürat ve sevinç eşliğinde devletin çeşitli kesimleriyle bir araya geldi! Ziyaret, ABD yönetiminin 26 Eylül 2017'de Sudan'ı seyahat yasağı ülkeler listesinden çıkarmasından ve yaklaşık 20 yıldır Sudan'a uygulanan bazı ekonomik yaptırımları 06 Ekim 2017'de kaldırmasından sonra gerçekleşti... Bu nedenle ziyaretin asıl amacı, adaylık konusunu ele almak değil, Sudan'ı "terörü destekleyen ülkeler" listesinden çıkarmaktı. Bu yüzden Sudan Tribune sitesinin yukarıda belirttiği gibi Amerika, Sudan'ı "terörü destekleyen ülkeler" listesinden çıkarmak için bazı şartlar koşmuştur. Bu bir açıdan böyledir. Diğer yandan El Beşir, Sullivan'ın Sudan ziyaretinden on gün önce aday olmayacağı ile ilgili önceki sözlerini yineledi. "Pazartesi günü Sudan Devlet Başkanı Ömer El Beşir, Hartum'da Sudan Ulusal Gençlik Federasyonu Yedinci Genel Konferansı'nda gençlere hitaben

yaptığı konuşmasında 2020'de ikinci başkanlık döneminin sona ermesiyle birlikte iktidarı bırakacağı ile ilgili önceki sözlerini yeniledi..." [06.11.2017 Al Khaleej Online] Bu gibi ülkelerde verilen sözlerin hiçbir değeri olmasa da ancak ABD tarafından yapılan açıklamalar ve Sudan temasları, ziyaretin amacının El Beşir'in adaylığını önleme olasılığını devre dışı bırakıyor. Çünkü 1993'ten beri adı "terörü" destekleyen ülkeler listesinde olan Sudan'ı listeden çıkarmak için ABD ile Sudan arasındaki temaslar, ziyaretten ve protestoların başlamasından sonra da devam etmiştir. Trump'ın, 1997'den bu yana Sudan'a uygulanan ekonomik ve ticari yaptırımları kaldırmasından sonra da Sudan hâlâ terörü destekleyen ülkeler listesinde. ABD, Sudan ile arasındaki diyalogun ikinci aşamasının tamamlanması ve Sudan adının teröre destek veren devletler listesinden çıkarılması için Sudan'ın terörle mücadelede işbirliğini artırmasını, insan hakları, dini ve politik özgürlükleri güçlendirmesini istedi.

3- Kaldı ki Sullivan'ın 16 Kasım 2017'deki ziyareti, 19 Aralık 2018'de başlayan protesto gösterilerin motivasyonu değildir. Bunun nedeni ABD, ziyaretten sonra da protestolar sırasında da protestoculardan ziyade yönetimin yanında yer almıştır. Devam eden temaslar ve yapılan açıklamalar, bunun göstergesidir... Beraberinde ABD Ulusal Güvenlik Konseyi Afrika Departmanı Müdürü Darren Serail ile ABD Başkanı Donald Trump'ın Ulusal Güvenlik Danışmanı Cyril Sartor 17 Şubat 2019 Pazar günü Hartum'a geldi. Sudan temaslarını 20 Şubat 2019 Çarşamba günü tamamladı. Devlet Başkanlığı Sarayı'nda Sudan Devlet Başkanı Yardımcısı ile görüşme sonrası yaptığı açıklamada, "Devlet Başkanı Yardımcısı ile verimli ve yapıcı bir görüşme yaptım. İki taraf arasındaki diyalogu sürdürmek ve bunu doğru bir çerçevede ele almak, Sudan'ı teröre destek veren ülkeler listesinden çıkarmak için geldim. Sudan'a dışarıdan herhangi bir çözüm dayatılmayacak. Daha çok sabır, hükümetin siyasi çözüm bulmasına imkân tanıyacaktır ve ortak çalışmalar yoluyla ülkeler, güçlü bir ortaklığa giden yolu bulacaklardır" dedi. [18.02.2019 Echorouk News] Bütün bunlardan ziyaretin protestoların motivasyonu olmadığı anlaşılıyor. Aksine ziyaret, Amerika'nın El Beşir yönetimini desteklediğini, dışarıdan herhangi bir çözümün dayatılmaması gerektiğini, Sudan'ı "teröre destek veren ülkeler" listesinden çıkarmak için Amerika'nın bazı şartlar belirlediğini gösteriyor.

4- Amerikan ajanlarının tutumlarına gelince, soruda belirtildiği gibi protestoları değil, yönetimi destekleyici bir tutum sergilemişlerdir...

Bunun açıklaması şöyledir:

A - Suudi Arabistan, koalisyonun Yemen'deki askeri operasyonu başlamasından bu yana Sudan'daki tarım alanlarına yeni yatırımlar yapmayı sürdürüyor:

- Suudi Arabistan, 2016 yılında yaptığı yaklaşık 15 milyar dolar tutarındaki yatırımlarla Sudan'daki en büyük Arap yatırımcıdır. Bu yatırımlar, yem, buğday ve mısır üzerine yoğunlaşıyor ve Hartum ekonomisini destekliyor... [17.07.2017 Al Khaleej Online] Suudi Arabistan büyükelçisi, "Suudi Arabistan'ın Sudan'daki reel yatırımlarının 12 milyar doları geçtiğini" söyledi... [03.12. 2018 albawaba.com] Bunun yanı sıra "7 Mayıs 2018 Pazartesi günü Sudan, Suudi Arabistan'la petrol ikmaline ilişkin 5 yıl süreli anlaşmanın taslağının imzalandığı bildirildi..." [07.05.2018 Sudan Tribune]

- 24 Ocak 2019'da Suudi bakanlık heyeti, Hartum'a bir ziyaret gerçekleştirdi. Sudan Devlet Başkanı El Beşir ile yapılan görüşmelerde Sudan'daki durum ele alındı. Suudi Arabistan Ticaret ve Yatırım Bakanı Majid Al Qasabi, düzenlenen basın toplantısında, "Heyetin Sudan ziyareti, Sudan'la ekonomik ilişkileri güçlendirmek ve iki ülke arasındaki ticareti artırmak amacıyla Haremeyn eş-Şerifeyn Hadımı Kral Selman bin Abdül Aziz'in talimatı ile gerçekleşti. Kral Selman, Sudan'ın güvenliği Suudi Arabistan'ın güvenliği, Sudan'ın istikrarı Suudi Arabistan'ın istikrarı olduğunu ifade etti ve Sudan'ın diğer herhangi bir ülkeden daha çok ilişkiyi hak ettiğini belirtti dedi..." [26.01.2019 El Vatan El Misriyye] Bütün bunlar, Suudi Arabistan'ın Sudan'a destek vermekten vazgeçmediğini doğrular.

B- Mısır ve diğer payandaya gelince, El Beşir, 27 Ocak 2019'da Mısır'ı ziyaret etti. Es Sisi onu havaalanında karşılayarak misafirperverliğini gösterdi. Bu, Amerika'nın El Beşir'in üstünü çizmediğinin göstergesidir. Üstünü çizmiş olsaydı, Amerikan payandası ve uydusu olan Es Sisi böyle davranmazdı. Sudan'ın Mısır büyükelçisi, ziyareti "Zamanlama ve içerik açısından en önemli ziyaret" olarak nitelendirdi... [27.01.2019 El Sabah El Misriyye] Malum, 25 Ekim 2018'de Es Sisi, on iki bakan eşliğinde Sudan'a bir ziyaret gerçekleştirdi ve 12 mutabakat zaptı imzaladı. Ardından El Beşir de 06 Kasım 2018'de Mısır'ı ziyaret edip Es Sisi ile görüştü... Protestoların patlak vermesinden hemen

sonra Sudan'ı ziyaret eden Mısır Dışişleri Bakanı Samih Şukri ve İstihbarat Başkanı, Ömer El Beşir ve Sudanlı mevkidaşları ile bir araya geldi. Şukri, toplantının ardından düzenlenen ortak basın toplantısında, "Mısır, Sudan'ın mevcut koşulların üstesinden geleceğine inanıyor. Mısır, Sudan'a destek vermeye ve yardım etmeye her zaman hazırdır. Sudan'ın güvenliği ve istikrarı, Mısır'ın güvenliği ve istikrarıdır..." ifadelerin kullandı. [27.12.2018 Albawab El Misriyye] Bu, Mısır'ın hâlâ Sudan'ı desteklediğini gösterir.

C- Sudan içerisine gelince, Amerika'nın en önemli yerel dayanağı ordudur. Protestolar karşısında Sudan ordusu, Beşir ve rejiminin yanında yer aldı. Sudan ordusundan yapılan yazılı açıklamada, "Ordunun ülke yönetimi çevresinde kenetlendiği" vurgulandı ve "halkın kazanımları, güvenliği, malı ve canını koruma konusunda kararlı olduğu" kaydedildi..." [23.12.2018 arabicpost] Sudan Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kamal Abdel Maarouf, Albay ve Tuğgeneral rütbesindeki subaylara yaptığı konuşmada, "Ordu, ülkeyi yabancı isyancı liderlerine ve yurtdışındaki şüpheli örgütlerin temsilcilerine bırakmayacak..." dedi. [30.01.2019 masralarabia] Bu da ordunun hâlâ Beşir'i desteklediğini gösteriyor. Diğer askeri ve güvenlik kuvvetlerinin konumu da benzer şekildedir: "Sudan Hızlı Destek Kuvvetleri Komutanı Korgeneral Muhammed Hamdan Hamideti, "Açgözlülük yapanlarla mücadele etmeye hazır olduklarını" söyledi... [26.12.2018 almasirah.net] "Sudan Ulusal İstihbarat ve Güvenlik Hizmetleri Başkanı Salah Gosh, parlamentoda yaptığı kısa açıklamasında "Sahada pek çok girişim var, ancak herkes, mevcut meşruiyetin ötesine geçen herhangi bir girişime yeri olmadığını bilmelidir..." dedi. [21.02.2019 El Cezire.net] Amerika, darbeler yapmak için orduyu kullanır ve 1969'daki Numeyri darbesinden beri ordu üzerine yoğunlaşmıştır...

5- Muhalefete gelince, "Ulusal Ümmet Partisi Genel Başkanı Sadık El Mehdi, protestoların dördüncü gününde bütün tarafların katılacağı yeni bir ulusal hükümet kurulması talebinde bulundu. "Ülkedeki barışçıl gösterileri destekliyoruz, ancak gösterilere katılmayacağız..." dedi. [22.12.2018 BBC Radyo] Ancak protestoların devam ettiğini görünce, fikir değiştirdi ve protestoları desteklediğini açıkladı. "Ulusal Ümmet Partisi lideri, "Sudan Nida" İttifakı başkanı Sadık El Mehdi, rejimin devrilmesi çağrısında bulunan halk hareketini desteklediklerini, sözlü ya da fiziksel saldırılardan kaçınılmasını, Devlet Başkanı Ömer el-Beşir'in görevi bırakması gerektiğini dile getirdi..." [25.01.2019 Sudan Tribune] Yani protestolardan bir aydan uzun bir süre sonra gösterilerden nemalanmaya kalktı... Sadık El Mehdi, İngiliz yanlısı olarak bilinir. 1986-1989 yılları arasında Sudan hükümetine başbakanlık etti, sonrasında El Beşir ona darbe yaptı. Sonra Sudanlı Profesyoneller Derneği, hükümet yanlısı resmi sendikalara paralel bir örgüt olarak kuruldu. Avrupa'nın El Mehdi üzerinden bu Profesyoneller Derneği üzerinde bir etkisi var. Dernek, rejimin güdümündeki resmi sendikalara alternatif olmaya çalışıyor. Yurtdışındaki liderleri Avrupa'da ikamet ediyor. "Liderlerinin yurtdışında olduğu belirtildi. Fransa'daki gazeteci Muhammed Asbat ve İngiltere'deki Dr. Sara Abdül Celil derneğin sözcülüğünü yapıyor." [24.01.2009 BBC] Ayrıca laik eğilimleri olan ve değişimde etkili olmayan diğer marjinal hareketler de gösterilere sızdılar... İngiliz etkisi bu derneklere özellikle Sadık El Mehdi partisine sızsa da ancak bu etki değişim yapacak boyutta değildir. Fakat devam eden protestolar, istismarı konusunda Sadık El Mehdi'ye İngiliz deneyimi gücünü veriyor. Bu nedenle El Mehdi, bir ay sonra protestoları desteklediğini açıkladı. Protestoların ilk günlerinde El Beşir'in protestoları bastıracağını düşündü. Ancak protestolar uzayınca, kervana katıldı! İki aydan fazla bir süre sonra güçlenen El Mehdi, Beşir'in istifa etmesi gerektiğini belirtti. "Yeni rejime geçişin ayrıntılarında mutabakata varmak için muhalefet temsilcileriyle görüşmeye hazır olduğunu ifade etti..." [02.03.2019 Sputnik] Amerika, protestolar bastırılmayınca İngiliz ajanlarının gücünün artacağını hesaba kattı. Beklenmedik bir durumun önüne geçmek için de Amerika ve El Beşir, hükümet ortağı bazı siyasi partilerin hükümetten çekilmesi, muhalefette yer alması, böylece bu derneklere bastırması için plan yaptılar. "Ümmet Partisi Lideri Mübarek Fadıl, iktidardaki Ulusal Kongre Partisi ile ortaklığını sonlandırdığını ve hükümetten çekildiğini açıkladı..." [28.12.2018 www.alnilin.com] Aynı şekilde Gazi Salahuddin de hükümetten çekildiğini açıkladı. "Düzenlenen basın toplantısında konuşan Şimdi İslah Hareketi lideri Gazi Salahuddin, yasama konseyindeki tüm temsilcilerini çektiklerini duyurdu..." [01.01.2019 Sawa Ajansı] Gazi Salahuddin, Değişim için Ulusal Cephe başkanlığına seçildi. "Değişim için Ulusal Cephe Genel Kurulu, dün Dr. Gazi Salahuddin'i Başkanlık Konseyi'ne başkan olarak seçti." [14.02.2019 El Halic 365] Bu hamleye ek olarak protestoların tırmanmasının ve Avrupa tarafından protestoların

istismarının önüne geçmek için Amerika, El Beşir'in olağanüstü hal ilan etmesine yeşil ışık yaktı ve 22 Şubat 2019'da olağanüstü hal ilan edildi... Son olarak 28 Şubat 2019'de Mirgani partisi de hükümetten çekildi. Mirgani, Amerika ile olan ilişkileriyle tanınıyor. "Muhammed Osman Mirgani liderliğindeki Demokratik Birlik Partisi, Perşembe günü yaptığı açıklamada iktidardaki Ulusal Kongre Partisi ile imzalanan tüm ortaklık anlaşmalarının sona erdiğini ve Sudan hükümetinden çekildiğini duyurdu..." [28.02.2019 Aynu'1 İhbariye] Sonra El Beşir, muhalefeti sakinleştirmek için yeni bir adım attı. Tarafsız olduğunu, bir tarafa karşı diğer tarafta yer almayacağını açıkladı! "Sudan Devlet Başkanı, otuz yıllık iktidarı süresince karşılaştığı en kötü krizle mücadele seçeneklerindeki sığınağına rağmen bir adım atarak iktidardaki Ulusal Kongre Partisi'ndeki tüm yetkilerini yardımcısına devretti... Partiden yapılan açıklamada, "Sayın Devlet Başkanı, bütün siyasi güçlere eşit mesafede duracağına dair halka verdiği sözü yerine getirmek amacıyla böyle bir karar almıştır" denildi. [01.03.2019 Middel East Online] Bununla El Beşir, ancak kendisini kandırabilir. Zira Devlet Başkanıken ve partisi de iktidardayken nasıl tarafsız olabilir? Partideki yetkilerini başkasına devretme ise sadece formaliteden ibarettir.

Sonuçta bu, protestoları yatıştırma yöntemidir! Muhalefeti etkileme ve protestoları çevreleme girişimidir. Özellikle de rejimin şu anda muhalefeti bastırarak güçleri varken. Eğer bu güçler, protestoları çevreleyemezse, liderlik etmeye ya da liderliğine etkili şekilde ortak olmaya çalışacak, böylece Amerikan hegemonyası devam edecektir...

6- El Beşir'in 22 Kasım 2017'de yani Sullivan'ın Sudan ziyaretinden altı gün sonra Moskova'ya yaptığı dört günlük ziyaretine gelince, bu, Amerika'yı Rusya'ya şikâyet etmek maksadıyla değil, aksine Amerika'nın emri ve onayı ile yapılmış bir ziyarettir. Bunun kanıtı şudur: "Bir Sudan gazetesi, El Beşir'in Moskova ziyaretiyle eş zamanlı olarak, ABD yönetiminin itirazına maruz kalan bazı tartışmalı yasaların iptali karşılığında Devlet Başkanı Ömer El Beşir'in Rusya'ya giden uçağının rotasının güvenliğini sağlamak için Çarşamba günü Hartum ile Washington arasında bir anlaşma yapıldığını söyledi. El Rakuba gazetesine konuşan üst düzey bir kaynak, Sudan rejiminin, ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı John Sullivan'ın Hartum'a yaptığı ziyaret sırasında dini özgürlükler verilmesi, tartışmalı bazı yasaların iptal edilmesi, mürtet, miras ve açık saçık giysi ile ilgili Amerika'nın önerilerinin kabul edilmesi karşılığında El Beşir'in uçağına saldırı olmayacağına dair güvenceler aldığını kaydetti..." [22.11.2017 www.masrawy.com] Eğer bu ziyaret, Amerika'nın talimatı ile yapılmamış olsaydı, El Beşir Suudi Arabistan hava sahasını kullanamazdı. Zira Suudi rejimi sömürgeci devletin bir uydusudur. Sömürgeci devlet, Suudi hava sahasının kontrolünde etkin ve yetkindir, tıpkı İngiliz ajanı Kral Abdullah'ın 2013'te yaptığı gibi. 2013'te İngiltere, El Beşir'in İran'a gitmesini istemiyordu. Çünkü İran cumhurbaşkanının yemin törenine pek çok devlet başkanının katılmasıyla rejimin ünlenmesini arzulamıyordu. Bu nedenle Suudi Arabistan, İngiltere'nin isteği uyarınca El Beşir'in uçağının hava sahasını kullanmasına izin vermemişti. "Sudan Devlet Başkanlığı, Suudi Arabistan'ın Tahran'da İran cumhurbaşkanının yemin törenine katılması planlanan Devlet Başkanı El Beşir'in uçağının Suudi hava sahasını kullanmasına izin vermediğini duyurdu..." [04.08.2013 France 24]

7- Bütün bunlar, protestoların arkasında Amerika'nın olma olasılığını dışlıyor... İngiltere'nin de kesinlikle hiçbir parmağı yok... Peki, öyleyse protestolar nasıl başladı ve nasıl devam etti?

Bunun yanıtı şöyledir, protestolar, Sudan'da artan ekonomik kriz nedeniyle spontane bir şekilde başladı. Meselenin iç yüzü tamamen şu şekildedir:

A- El Beşir ve yandaşları, Amerika'nın talimatları doğrultusunda Güney Sudan'dan ödün verince, Sudan'ın refah ve huzura erişeceği, yaptırımları kaldırmasından sonra Amerika'nın desteğini elde edeceği kuruntusuna kapıldı... Fakat tam tersi oldu. Ekonomik durum daha da kötüleşmeye ve kriz derinleşmeye başladı. ABD'nin Sudan'a uyguladığı yaptırımları kaldırmasının ardından 2018 yılının başlarında kriz iyice şiddetlendi! Hükümet, ekmek fiyatlarına zam yaptı. Doların değeri üç kat arttı. Yerel para biriminde değer kaybı yaşandı. Sonuçta fiyatlar yükseldi, ardından akaryakıt krizi baş gösterdi... Ekmek fiyatları iki katına çıktı. Ekmek bulmak iyice zorlaştı. Bir somun ekmek alabilmek için insanlar saatlerce kuyruğa girdiler... Enflasyon, yaklaşık yüzde 70'e ulaştı. Merkez Bankası, yerel para birimindeki düşüşü ve dolardaki artışı önlemek için bankalara likidite akışını kesti. Bunun sonucunda yerel para biriminde yüzde 60'dan fazla değer kaybı

yaşandı. 1 Dolar, 47,50 Cüneyhe yükseldi. 20 Şubat 2019 günü itibariyle serbest piyasada 1 dolar 75 Cüneyh'ten işlem gördü...

B- Sudanlılar arasındaki yoksulluk oranı rekor seviyelere ulaştı. Sudan Merkezi İstatistik Kurumu "2011'de Güney Sudan'ın ayrılmasından bu yana ilk kez 2014 yılında yapılan bir ankete göre yoksulluk oranının üçte iki arttığını" belirtti. Bütün bunlar, her ülkede olduğu gibi IMF'nin tavsiyelerine, daha doğrusu talimatlarına start verilmesinden sonra gerçekleşti. Zira IMF, hükümetten dalgalı kur sistemine geçilmesini, akaryakıt, elektrik ve buğdaydan sübvansiyonların kaldırılmasını istedi. Dünya Bankası ile ekonomik reform programının uygulanmasında Sudan'a teknik yardım taahhüdünde bulundu! Ekim 2018'de Dünya Bankası ve IMF'nin Endonezya'nın Bali adasında yaptıkları toplantılar sonrasında böyle bir taahhütte bulunuldu. Malum, IMF, Aralık 2017'deki yıllık raporunda hükümetten dalgalı kur sistemine geçilmesini talep etti. Ülkeye yatırımcıların çekilmesi ve ekonomik kalkınmanın güçlendirilmesi için gerekli koşulların yaratılması konusunda bunun elzem olduğu vurguladı. Ayrıca dalgalı kur sisteminden sonra hükümete 2019-2021 yılları arasında elektrik ve buğdaydan sübvansiyonların kaldırılması çağrısı yaptı. Sudan rejiminin bu emirlere boyun eğmesi, halkın ekonomik ve yaşam koşullarının kötüleşmesine yol açtı.

C- Böylece Sudan'da koşullar patlamaya hazır hale geldi. Yoksulluğun yaygınlaşması, fiyatların yükselmesi, yaşam koşullarının pahalılaşması, işsizliğin artması ve servet dağılımındaki adaletsizlik nedeniyle spontane bir şekilde sokak gösterileri oldu. Bütün bunlar, El Beşir'in kapitalist sistemi uygulamasının, IMF ve Dünya Bankası'nın tavsiyelerine uymasının, Amerikan baskılarına boyun eğmesinin bir sonucudur. El Beşir rejimi, ABD politikalarını uygulayan Amerikan yanlısı bir rejimdir.

Özellikle Güney Sudan'ın bağımsızlığından sonra devlet, petrolden elde ettiği büyük gelirden mahrum kalmıştır. "2011 yılında Güney Sudan'ın ayrılmasının ardından Hartum, hazinedeki döviz gelirinin yaklaşık yüzde 80'ini oluşturan petrol kaynaklarının dörtte üçünü kaybetmiştir." [26.12.2018 El Cezire] Bu yüzden insanların geçim sıkıntısı arttı... 19 Aralık 2018'de Sudan'ın kuzeyindeki Nil Nehri eyaletine bağlı Atbara kentinde patlak veren Sudan devrim kıvılcımı, zamanla Sudan'ın bütün kentlerine yayıldı. Halen devam ediyor, ateşi sönmüş değil. Tek bir talepleri var, o da rejimin devrilmesidir...

Dolayısıyla protestolar spontane olarak başladı. Daha sonra bazı güçler, gösterileri istismar etmek, çıkarlarını gerçekleştirmek ve yukarıda da belirttiğimiz gibi gösterileri gidişatından saptırmak için müdahil oldular.

8- Sonuç olarak diyoruz ki burada dikkate alınması ve derinlemesine incelenmesi gereken iki şey var:

Birincisi, önce Amerika, çıkarına hizmet etmeleri için ellerinden geleni yapmalarını ajanlarına telkin eder. El Beşir de elinden geleni yapmıştır. O derece ki yeminine bile ihanet ederek Güney Sudan'ı ayırmıştır... Şimdiye kadar Amerika, El Beşir'i desteklemeye devam etmiştir. Yukarıda açıkladığımız gibi El Beşir ve rejimiyle devam etmekte olan temasları bunun kanıtıdır... Fakat protestolar devam eder ve El Beşir de kısa zamanda protestoları zapturapt edemezse, bu durumda Amerika'nın gözünden düşecek ve dolayısıyla Amerikan çıkarlarına hizmet edemez hale gelecektir. O zaman büyük olasılıkla Amerika, El Beşir'i değiştirmek için uğraş verecektir. Bazı adamlarının hükümetten çekilip, Mirgani partisi başta olmak üzere muhalefet kervanına katılması, belki bu yönde yani alternatifin hazırlanması yönünde atılmış bir adım olabilir. Çünkü El Beşir'in değiştirilmesi, insanlarca kabul gören bir alternatifin olmasına gereksinim duyar. Amerika, ajanları karşısında bu yöntemi kullanıyor. Mübarek'e karşı bu yöntemi kullanmıştır. Mübarek, protestoları dizginleyemeyince, ABD görevi bırakmasını emretti. Ardından o da istifa etti. Yerine Tantavi ve askeri konsey geldi... Bu, Amerika'nın alışlageldik yöntemidir. Ajanına görevi bırakma emri vermeden önce alternatifine muhtaçtır. Alternatif olgunlaşmadan önce değişim olması durumunda boğazına bir düğüm, yüreğine bir hançer olacak samimi ve sadık insanların iktidara gelmesinden tırsıyor. Ajanı Beşşar'ı şimdiye değin iktidarda tutması bu kapsamda değerlendirilir...

İkincisi, korkulan odur ki hayatını kaybeden ve yaralananların kanlarının, sokak ve kamu mallarına verilen zararların boşa gitmesi, sonunda protestoların bir ajanın başka bir ajanla değişimine yol açması, ülkedeki insan yapımı anayasanın yürürlükte kalması, canların ölmesi ve

halkın bitkin düşmesidir... Biz bundan şiddetle sakındırıyoruz. Çünkü bugüne kadar devam eden protestolarda İslami talepler benimsenmemiştir. İslami hayatın yeniden başlatılması ve Raşidi Hilafetin kurulması için çalışan samimi ve sadık kişilerin liderliğinde Şeriat hükümlerinin uygulama sahasına konulması talep edilmemiştir... Dolayısıyla siyasal ve ekonomik kriz, öylece devam edecektir, hatta daha da kötüye gidecektir. Allah'ın sözü, apaçık bir gerçektir.

“Kim Benim zikrimden yüz çevirirse, mutlaka onun için sıkıntılı bir geçim vardır. Ve kıyamet günü onu, kör olarak haşredeceğiz.” [Taha

^{124]} Âlim ve Hâkim olan Allah Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyuruyor:

“Ey akıl sahipleri! İbret alın.” [Haşr 2]

H.27 Cumade's Sâni 1440
M.04 Mart 2019